

[Henry Christensen.]

stiger, når fragter stiger, når renteudgifter stiger o. s. v., så er der i det omfang, en øget rationalisering ikke er i stand til at dække disse stigninger, kun én ting tilbage til at betale stigningerne, og det er varepriserne. Den stat, der så sent som i går her i tinget stillede forslag om, at man nu skulle forhøje priserne for de ydelser, som statsbanerne leverer til sine kunder, med en 10 pct., til trods for, at det endnu ikke er et år siden, man gennemførte forhøjelser på 10-15 pct., den stat skulle måske være den, der var mest tilbageholdende, når det gjaldt om at udvise kritik over for omkostningsstigninger, idet præcis de samme omkostningsstigninger, som man anfører som begrundelse for at forhøje statsbanetaksterne, også er omkostningsstigninger, som alle andre, der leverer varer og tjenesteydelser, er stillet over for. Hvis staten havde været i stand til at vise, at den kunne fastholde priserne og få det til at løbe forretningsmæssigt rundt på trods af det, der var sket, havde der været en anden moralsk baggrund end den, der er. Vi ved, hvordan det forholder sig, og derfor er der også grund til for mig at understrege den side af sagen.

Vi kan vel derfor med rette stille det spørgsmål, hvor rimeligt det er at fremsætte forslaget — det er stadig § 2, jeg hæfter mig ved — uden at man over for det høje ting forelægger en tilstrækkelig dokumentation for, at der virkelig er baggrund for at genindføre disse indgribende foranstaltninger. Den højtærede handelsminister har ikke gjort det i sin fremsættelsestale og har heller ikke i de ledsagende bemærkninger påvist eller fremlagt en sådan dokumentation. Derfor er det, man højt henviser til en fornemmelse eller enkelte eksempler på priser, som man finder urimelige.

Jeg vil da gerne spørge den højtærede handelsminister, om han i virkeligheden finder, at det er rimeligt i forbindelse med lovforslagets fremsættelse helt at have bragt sig i en situation, hvor han ikke har været i stand til at fremlægge en sådan dokumen-

tation. Han vil måske sige, at der i øjeblikket mangler tilstrækkeligt materiale, og at man netop skal have yderligere undersøgelser for at kunne fremskaffe et sådant. Ja vel, men så — og det er også en bemærkning til det ærede medlem hr. K. B. Andersen — må dog vist fremgangsmåden, hvis man skal undgå at handle uretfærdigt eller i panik, være, at man, inden man går til vidtgående og indgribende foranstaltninger, tilvejebringer et materiale over for befolkningen, over for de handlende og over for det høje ting, der begrunder, at der virkelig kan findes tilstrækkelig holdbar argumentation for at føre én politik over for handelserhvervet og en anden politik over for de øvrige samfundsgrupper.

Helt afgørende for vurderingen af forslaget med muligheden for maksimalpriser og maksimalavancer, der naturligvis kun kan fastsættes under den forudsætning, at der er tale om urimelige priser, og det afgør jo monopoltilsynet, altså statsmagten, må det være, om man finder, at disse foranstaltninger, herunder også de retningsgivende priser, overhovedet er egnet som middel til at opnå så rimelige, d. v. s. så lave priser som muligt.

Den højtærede handelsminister tror det vel end ikke selv. Da vi på et tidligere tidspunkt diskuterede forliget i tinget, sagde den højtærede handelsminister ifølge Folketingsprotokollen 1961-62 sp. 5434:

„Der er, efter at forliget er offentliggjort, udtrykt betænkelighed over for en avancementstigning i detailhandelen derved, at man fremtidig skulle beregne sig avance også af engrosafgiften. Personlig tror jeg, at konkurrencen på de fleste afgørende områder er så hård, at det ikke er på dette punkt, man skal nære de største betænkeligheder.“

Jeg er i det væsentlige enig i den opfattelse, handelsministeren ved den lejlighed gav udtryk for; det, som handelsministeren og jeg principielt er enige om, er vel, at det, som er midlet, et langt mere effektivt middel til rigtige og rimelige priser, er konkurren-